

prikazi razširjenosti kopnega in morij v posameznih geoloških obdobjih, ki so bili povzeti v drugi izdaji po Brinkmannu, sedaj pa so vzeti predvsem po Aubouinu in Pomerolu.

Tretji del knjige, ki obsega regionalno geologijo s tektoniko, je v novi izdaji zelo razširjen. Vsa skrajšanja prvih dveh delov so bila napravljena očitno zato, da je ta del dobil večjo veljavo pri enakem obsegu knjige. Ker imamo takih regionalnih geoloških pregledov malo, je tega vsekakor treba pozdraviti posebno še zato, ker je pisan pregledno in razumljivo. V njem so obenem zajete vse najnovejše razlage o geološki zgradbi posameznih območij, posebno še gorstev. Izredno lepo in zgoščeno je podana geologija Alp, Karpatobalkanidov in Dinaridov.

S to knjigo smo dobili za študij geologije nov in uporaben učbenik, ki bo obenem služil tudi kot priročnik vsem, ki se ukvarjajo z geološkimi problemi.

Mario Pleničar

O. Roger Anderson: **Radiolaria**. Springer-Verlag, Berlin—Heidelberg—New York—Tokyo, 1983. Obseg: 355 strani, 64 slik. Vezano v platno, cena 159 DM.

Knjiga Radiolaria je zelo obsežno temeljno delo o taksonomiji, mikrostrukturi, fiziologiji in ekologiji recentnih radiolarijev. O. Roger Anderson je v njej zbral in kritično ocenil dognanja na tem področju od najstarejših objavljenih del iz druge polovice prejšnjega stoletja do najsodobnejših. Avtor je biolog. Poznamo ga kot plodnega raziskovalca ultrastrukture in kemične sestave celice in morfogeneze skeleta. Prav v poglavjih, ki obravnavajo te teme, najdemo največ novih informacij.

Delo obsega štiri poglavja, ki predstavljajo zaokroženo celoto. Razvrščena so tako, da se razvijajo od fundamentalnih poglavij o taksonomiji in strukturi radiolarijev proti biologiji in končno do celovitega zaključka o ekologiji, razširjenosti v času in prostoru in dinamiki medsebojnih vplivov med radiolariji, drugimi organizmi in fizikalnim okoljem. Poglavja so razdeljena na podnaslove:

1. Morfologija in sistematika (Uvod, Primerjalna morfologija in taksonomija, Zgodovinski pogledi na taksonomijo radiolarijev, Sodobni klasifikacijski sistemi, Citološki in ultrastrukturni prispevki k sistematiki radiolarijev, Pogled na sedanji položaj sistematike radiolarijev).

2. Ultrastruktura in celična specializacija radiolarijev (Celična specializacija praživali, Ultrastruktura solitarnih radiolarijev, Ultrastruktura kolonijskih radiolarijev, Ultrastruktura fuzul in kapsularne membrane, Ultrastruktura zveze gostitelj-simbiont, Parazitizem, Struktura skeleta in morfogeneza, Reprodukcijska, Povzetek o ultrastrukturi).

3. Fiziologija in ekologija (Trofična aktivnost in prehranjevanje, Intrakapsularna in ekstrakapsularna metabolična diferenciacija, Kemična sestava, Predatorji, Bioluminiscenca, Simbioza, Giblјivost in citoplazmatski tokovi, Življenjska doba radiolarijev, Abundanca in geografska distribucija, Splošne ekološke perspektive).

4. Paleoeekologija in evolucija (Radiolariji v geološkem času, Proti bolj vsestranskim paleoeološkim modelom, Evolucija, Pogled na filogenijo, ekologijo in biološko variabilnost).

Na koncu vsakega poglavja je podan kratek povzetek, v katerem avtor opozarja na nerešene probleme in nakazuje perspektive njihovega reševanja.

Način obravnavanja posameznih tem je zelo jasen in razumljiv. K temu pripomorejo številne natančne fotografije, največ v zvezi z mikroanatomijo celice in morfogenezo skeleta, skice, diagrami in tabele. Posebna odlika knjige je njena preglednost, ki jo omogočata razdelitev na več poglavij in podpoglavij in obsežen stvarni indeks, ki močno olajša iskanje določene ožje tematike. Za zaključek avtor dodaja kratek sinopsis glavnih taksonomskih skupin praživali in slovar pomembnejših bioloških terminov, uporabljenih v delu. Knjigo odlikuje še bogat seznam literature, ki predstavlja izčrpen pregled najpomembnejše literature od Ehrenbergovih in Haeckelovih del do najnovejših, objavljenih leta 1982.

O. Roger Anderson je v knjigi Radiolaria prvi združil pomembno raznovrstno literaturo o radiolarijih v razmeroma kratko, jedrnato, a temeljito razpravo in ji dodal rezultate svojih raziskav. Delo je namenjeno širšemu krogu znanstvenikov od biologov do mikropaleontologov, saj poleg specifičnih tem o sestavi in fiziologiji osvetljuje splošne principe evolucije in življenjskega okolja radiolarijev. Koristne primerjalne informacije bodo v njej našli tudi raziskovalci, ki se ukvarjajo z drugimi skupinami praživali. Na enem mestu je zbranih in ovrednotenih ogromno podatkov, ki predstavljajo široko izhodišče in spodbudo za nadaljnje interdisciplinarne raziskave teh zamotanih in razmeroma še vedno malo poznanih organizmov.

Špela Goričan

Vjekoslav Donassy, Marinko Oluić & Zdenko Tomašegović: **Daljinska istraživanja u geoznanostima**, JAZU, Zagreb, 1983. Strani: XXIII + 333, 250 fotografij, 140 skic in tabel, vezano, 1.800 din.

Svet za daljinsko zaznavanje in fotointerpetacijo, ki deluje v okvirju Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, je kot del svoje raznovrstne aktivnosti 1983 izdal knjigo »Daljinska istraživanja u geoznanostima«. Avtorji knjige so dr. Vjekoslav Donassy, profesor Geodetske fakultete, dr. Marinko Oluić, geolog INA-Projekta in dr. Zdenko Tomašegović, profesor Gozdarske fakultete v Zagrebu. Svet se je odločil za izdajo publikacije zaradi naraščajoče potrebe po tovrstni literaturi. V Jugoslaviji imamo številno literaturo iz področja daljinskega zaznavanja in sicer članke, referate s strokovnih posvetovanj, fondovskega materiala posameznih delovnih organizacij in podobno. Pogrešali pa smo delo, ki bi na enem mestu in celovito zajelo omenjeno znanstveno področje. Knjiga »Daljinska istraživanja u geoznanostima« zapolnjuje to vrzel in predstavlja hkrati učbenik za študente, ki se spoznavajo z daljinskim zaznavanjem ter priročnik za strokovnjake pri njihovem vsakdanjem delu.

Zaradi pomanjkanja tovrstnih knjig, v Jugoslaviji nismo bili izjema, nasprotno, lahko rečemo, da so redke dežele, v katerih so takšne celovite knjige